

HISTÒRIES NATURALS

Ser humà

Martí Domínguez

És una autèntica delícia llegir *Planeta humà* d'Eudald Carbonell i Robert Sala. L'afirmació potser és gratuïta, perquè pel que sembla en menys de dos mesos ja han aconseguit arribar a la tercera edició. I això és quelcom extraordinari per a un llibre de divulgació

científica. És cert que el tema tractat (els descobriments d'Atapuerca) és d'un interès tan gran, que per moments t'oblides que ets al davant d'un llibre científic, i viatges per les seues planes amb alguna cosa de Harrison Ford al cor. L'Eudald i el Robert han sabut transmetre els seus enormes coneixements sobre antropologia, i per sobre de tot, el seu absolut convenciment que tan sols amb el pensament empíric és pot esbrinar la realitat.

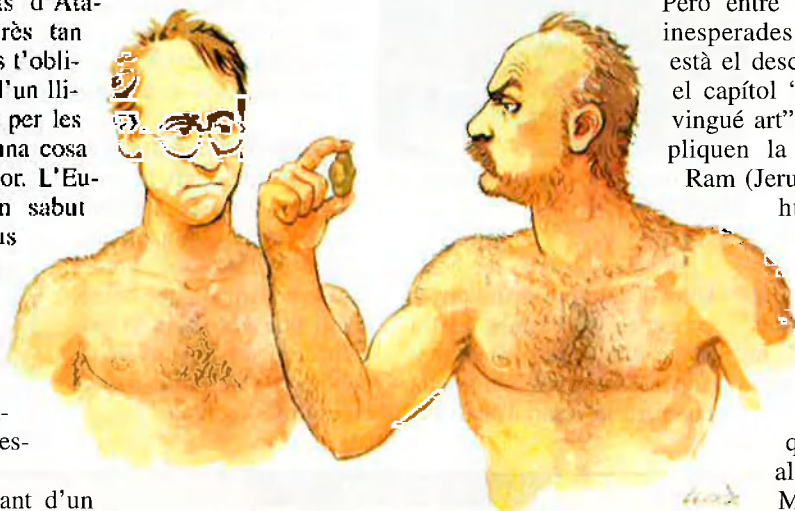
Per tant som al davant d'un text d'un materialisme absolut. L'home deixa de trobar-se al centre de l'univers, i es transforma en un simi inquietant, que a poc a poc va desenvolupant aptituds fins llavors desconegudes. Com escrivia François Jacob, la natura no actua mai com un enginyer, sinó més aviat com un drapaire, com un enorme potiner, que se'n surt com pot. I l'evolució humana sembla que és on millor es veu el cúmul de circumstàncies extraordinàries que han actuat sobre una línia evolutiva de simis africans. El bipedisme va perme-

tre deixar les mans lliures; amb aquestes varen crear instruments, cosa que va ajudar a accelerar el desenvolupament del cervell, i que, en certa manera, guarda una relació íntima amb l'aparició d'un llenguatge cada vegada més complex. Evidentment, tot açò no es va esdevenir d'una manera fàcil i lineal, sinó amb entrebancs enormes i dramàtics, amb l'extinció d'espècies i amb una competitivitat interspecífica esgarrifadora.

Però entre les adquisicions més inesperades d'aquells homínids està el descobriment de l'art. En el capítol "I el llenguatge esdevingué art", Carbonell i Sala expliquen la troballa a Berekhat Ram (Jerusalem) d'una figureta humana realitzada en basalt, i que representa l'exemple més arcaic de simbolisme figuratiu.

Perquè el més extraordinari d'aquella petita escultura és que fou realitzada fa almenys 250.000 anys!

Molt abans que l'home modern aparegués! De fet, les famoses pintures de Lascaux (Lascaux) i d'Altamira es varen pintar fa entre 20.000 i 10.000 anys. Per això és tan encertada la conclusió final del llibre: "Quan ens vam fer humans? A partir de quin moment som humans? No hi ha un moment definit, és un procés llarg, que va iniciar-se fa més de quatre milions d'anys. I encara continua". Un llarg procés, que encara no ha acabat, fins aconseguir fer d'aquest món un planeta humà.

Ara, l'anuari de
The Economist,
en català,
en venda
a les llibreries.

800 ptes.

Només fins
el 31 de març!

Comandes per
telèfon: 902 13 10 25